

Unitárius Jövendő

Egyháztársadalmi, hitéleti és missziói célokat szolgáló lap.

Felelős szerkesztő: KOVÁCS LAJOS brassói lelkész-esperes.

Megjelenik minden hónapban. Előfizetési ára Romániában évi 100 lej. Magyarországon évi 5 Pengő. Más országokban ennek megfelelő összeg.

Csendes óra:

Március havában gyermek és ifjukoromra emlékezem. Arra az időre, amikor a márciusi eszmék lelkesítettek.

Március nemcsak a tavasz kezdete, hanem amint a lelkekben történelmi események folytán kialakult, a szabadság hónapja. Annak a szellemnek hirdetője, mely a 18-ik században a francia forradalommal elindult, bejárta egész Európát,

Különösen az ifjuság, de a nemzet minden tagja lelkesedik érte. Neve hangzik az ajkakon, tűz lobog a szemekben, örömmel és boldog emlékekkel telik meg a szív. Költők hazafias verseket irnak s szavalják azokat az iskolában s mindenütt, ahol ünnepelnek. Államférfiak, írók és népszónokok öregeket is fiatalokká varázsolnak lelkesítő szavukkal.

Igy volt a múltban. De ma már mintha az ifjuságok is egyébert lelkesednék. Átalakult a világ és az emberiség gondolkozása. Más eszmék és más vágyak vannak előtérben az egész világon, melyeket az idősebbek nem is tudnak mindig egészen megérteni.

Szabadságért való lelkesedés van ma is, mert az az emberi élet alkatrészét képezi. Nemzeti érzéstől visszhangzik a világ füle. Néhol tulfütött nemzeti lelkesedésnek a tüze ég, amely nem mindig tisztít és épít, sokszor rombol is. Az annyiszor dicsőített szabadság helyett parancsuralom erősödik a népek életében, testvériség helyett önkény, egyenlőség helyett erőszak. Kérdezni lehet, hogy vajjon az új rend kialakulásában ott van-e mindenütt az „Urnak a lelke“.

Nem tudom, de úgy érzem, hogy ma már az „Urnak a lelke“ inkább csak az egyes emberben, az egyénben nyilvánul. Az egyes ember őszinte hitvilágában, igazság után való vágyakozásában, magasabb gondolkodásában, lelki élete tisztaságában és lelkiismerete nyugalmában. Ezeknek göröngytelen utját tárja fel előttem és egyengeti a hitvilágban való elmerülés, mely szabadságot ad lelkeknek, erőt a

Püspökválasztás előtt.

A 400 esztendőes unitárius egyház XXVI-ik püspökének megválasztására készül április 27-én vagy az azt követő közelebbi időben Marosvásárhelyen, ahol az unitárius vallást törvénybe iktatták és szabad gyakorlatát kimondották.

Történelmi évforduló és nagyjelentőségű esemény.

Minél kisebb az egyház, tagjainak a számát tekintve, annál inkább ki kell emelni, meg kell becsülni és jelentőséget adni a történelmi pillanatnak; minél inkább jövőt rejt magában a hiteszme a sokféle vallásos gondolkodásban, annál inkább kiváló embert, a legkiválóbbat kell elhívni a püspöki székbe, aki elfogulatlan magatartással és józan ítélettel állítja munkába a megfelelő erőket, irányítja az egyház közvéleményét, aki szellemének magas szárnyalásával, tiszta jellemével, szónoki erejével és társadalmi tekintélyével hatalmaskodás nélkül is megújuló lendületet ad az egyháznak és méltóan

lelki vizsgálódásnak, szilárd alapot a hitbeli meggyőződésnek, közel enged az „Ur lelke“-hez.

Szivesen hallgatom a nemzeti szabadságért való lelkesedés szavát, mert ifjuságom szép emlékeit ujítja fel; megbecsülöm a nemes küzdelmet, melyet a népek vívnak, a jobb jövőért; de mintha sokszor mindez az igazi szabadságot, a lelki szabadságot veszélyeztetné, a szükkeblütséget szűkebbre szorítaná, növelné az elfogultságot, fokozódó lelki nyugtalanságot okozna.

Március jön és elmúlik, de embert boldogító eszméket nem mindig hagy maga után. A tavasz elkezdődik, bimbókat csal ki, virággal hinti be a mezőt, termést ígér, de sokszor hideget, dért, fagyot, jégesőt, vihart hoz, amely leforráz (mindent s a tavaszi ígért nyomán gyümölcs nem terem.

Csak egy igazi szabadság van: „Ahol az Urnak lelke van, ott van a szabadság.“ kl.

„Dolgozz, szólj igazat, kerüld a képmutatást és hazugságot, mint a poklot, szemedet nyitva tartsd, felfelé nézz, soha el ne csüggedj.“ Carlyle.

képviseli az eszmét, amelyért 400 esztendőn át annyian éltek és áldozták legjobb erejüket. Olyan embert kell az élre állítani, akiben az unitárius gondolkodás szellemileg és gyakorlatilag megtestesül, akinek egyénisége közbecsült, gondolkodása emelkedett, erkölcsi felfogása tiszta, akire büszkén tekinthet az unitárius közvélemény és jogosan örvend a polgári társadalom, szóval aki szellemi felkészültségben, egyéni magatartásban és lelki berendezkedésben egyaránt méltó a vezéri helyre.

Sokan az unitárius püspököt az egész világ unitáriusai püspökének mondják, holott valójában csak a magyar unitárius egyházé. Minél nagyobb figyelem fordul valaki felé, minél nagyobb hatáskört és befolyást tulajdonítanak neki, annál inkább meg kell feleljen a méltóságnak, melyet visel.

Ma már külföldön is akad olyan unitárius alakulat, melynek az élén püspök áll, de a különböző vallásfelekezetek és az unitárizmust számontartó népek között legismertebb a magyar unitárius püspök. Annak a népnek a püspöke, melynek szívében az ISTEN EGYSEG hite gyökeret vert, továbbfejlődött. Ez a nép 400 esztendőn keresztül hihetetlennek látszó küzdelmek és viszontagságok között is hitéhez meggyőződéssel ragaszkodott, az egyházat megsemmisítéssel fenyegető veszedelmek, üldözések, megaláztatások és nyomorgatások között fenntartotta s nemzedékről nemzedékre az utódoknak drága kincs gyanánt örökségül hagyta.

Aki a püspöki széket elfoglalja, annak e kincs használatára még az eddigénél is méltóbbnak kell lennie, mert vezetése alatt az unitárizmusnak fejlődő életet, biztos jövőt kell teremteni. Egyéniségében megjelenésében, modorában, szenvedélyei fékentartásában és lelki megnyilatkozásaiban, szellemi értékében és erkölcsi magasabbrendűségében, emberi mivoltában és tisztult gondolkodásában, jellemében és a szeretet őszinteségében tekintély és példaadás gyanánt kell tündökölnie

Értéket kell nyerjen benne az egyház és erőt a hitfelfogás.

Talán sok, amit várunk, de az egyház érdeke több, a hitigazság követelőbb. A közelmúlt szakadást idézett elő az egyházban. Legjobbaink félreálltak. Az elkedvetlenedés még mindig tart. A személyeket előtárbe toló pártélet nem szűnt meg. Az erőszaknak nincs vége. Az új püspök személye és egyénisége kell, hogy a hön óhajtott békességet létrehozza, az egymásratalálás útját megmutassa, a lelkeket az egyházban a közös munkára elindítsa, határozott irányt szabjon a megértő és mindent feledtető szeretet által, a gyűlölködés és bosszu érzését a szivekből kitörölje, az anyagi és szellemi erőt az egyház javára felhasználja, a szó és tett hatalma által az unitárius embert az unitárius ember mellé állítsa.

Felekezetek sokszor kemény harcot vivnak a

tisztább igazságért; birni kell a harcot s biztosítani a győzelmet. Világnézeti kérdések vannak előtérben és állanak egymással szemben; felismerni az irányt, mely az unitárizmus erősítésére szolgál, Jézus tiszta szellemének a valóítására törekszik, az Isten és emberszeretet nagy gondolatát letaszított helyéről az újból felállított piedesztálra visszahelzezi.

Társadalmi osztályok néznek az unitárizmusra; nem utolsó dolog, hogy családirag és társadalmilag is sulyt jelentsen a püspök személye befelé és kifelé az egyházban. Aztán felkelteni az érdeklődést a hitigazság iránt azokban is, akik azzal eddig nem sokat törődtek; megéreztetni a vonzó erőt, mely az embert Isten felé vezeti; világosságba állítani az isteni bölcsesség igazságát és hatalmát, mely a téves uton járó és kétségek közt vergődő léleknek új erőt és megnyugvást ad. Békétlenség, gyűlölködés, hatalomvágy és bosszuszomj tölti be a világot; munkálni a vezéri polcon, hogy az ember ismét visszanyerje méltóságát s tisztán lássa a célt, amelyért érdemes küzdeni és áldozatot hozni... Mindez nem kicsi dolog. Ember kell a gátra!

A püspökválasztás szerencsés kimenetelében rejlik a jobb jövő az egyház életében.

Hisszük, hogy akik hasonlóképpen gondolkoznak és lehetőségük van a választásban résztvenni, egytől-egyig összegyűlnek s egyházszeretetük és bölcsességük, megfontolt itéletük és a jövőre gondolásuk megtalálja méltó embert, akit a főpásztori paláttal diszíteni lehet.

A 400 esztendő unitárius egyház XXVI-ik püspökének a megválasztása így lesz minden tekintetben új időszak kezdete.

Szerkesztő.

Menyegző Kánában.

I.

Galileának volt egy kis városa, Kána, melyet Jézus nem egyszer felkeresett. Nem azért, mintha a kis város valami rendkívüli nevezetességgel bírt volna, vagy talán lakói igen jók, vagy igen istentelenekek lettek volna. Látogatásának nem ilyen okai voltak, hanem az, hogy a város útjába esett s több barátja élt ott, kik csodálói voltak bölcsességének, tisztelői alázatosságának s bámulói végtelen szeretetének. Voltak többen, akik nemcsak bámulói voltak a Mesternek, hanem igyekeztek követni is.

Egyik követője, egy jobbmódú ember épen lakodalmat szerze, mikor a Mester Kánában tartózkodott. Reménykedés és aggodás közepette hívta meg a Mestert tanítványaival együtt a lakodalomba, nem hiuságból, nem is nagyravágyásból, hanem csupán tiszteletből és szeretetből. Remélte is, hogy elmegy Jézus. miután ő nem volt személyválogató, de aggó-

dott is, hogy meg lesz-e elégedve a vendégsereggel és a vendégfogadással?!

Mint a szentiratokból olvassuk, Jézus elment Kánában a lakodalmas házhoz, anyjával és tanítványaival együtt s jelenlétével megszentelte azt és örök emlékezetűvé tette. Itt történt ugyanis az a csodálatos esemény, hogy Jézus a tiszta vizet az élet felfrissítő borává változtatta. Mert hát a lakodalom még Jézus korában is lakodalom, sokadalom volt, hol a jó hangulat mellett fogyott a jó étel s még inkább az ital, a bor is! Így volt Kánában is! A násznagy előtt gyorsan ürültek a kancsók. Mária figyelmeztette fiát, hogy a bor fogyatékán van. Jézus figyelmen kívül hagyta az intelmet és folytatta beszédét környezetével, mely nagy bámulattal hallgatta a Mestert, feledve ételt-italt. A vendégek egyrésze azonban, a kik távolabb ültek a Mestertől s a zajban szavait nem hallották, türelmetlenkedni kezdtek, bor után áhitoztak, mások meg haza készülődtek. Mária ismét szólt Jézusnak, aki megparancsolta a szolgáknak, hogy a ház előtt levő hat kövedret töltsék meg tiszta vízzel és vigyenek abból a násznagynak és násznépnek.

A szolgák felteszik az asztatokra a tiszta vízzel telt kancsókat, a Mester felveszi az egyiket és beszélni kezd, épen mint a samariabeli asszonnyal a Jákób kutjánál, majd tanítványaival az utolsó vacsorán; „Vegyétek és igyatok ebből mindnyájan, mert ez az élet vize, az én vérem, az új testamenium vére s aki iszik ebből, soha meg nem szomjuhozik és örök élete lesz annak . . .“ S nyújtá a kancsót a násznagynak és ittak mindannyian és megelégedének úgy annyira, hogy szóla a násznagy a vőlegénynek: „Mind den ember először a jó bort adja fel s mikor aztán megborosodtak, akkor a silányabbat, te pedig a jó bort ekkorra tartogattad!“

Így történt a kánai menyegzőn, melyet Jézus jelenlétével megszentelt s melyen a vizet az élet borává változtatta, bősége pedig az örökélet beszéde lett.

II.

A reformáció korában egyik szász választó fejedelem nagy vendégséget szerzett, melyen jelen voltak fejedelem társai és barátai, kik kérték a vendéglátó házigazdát, hogy hívna meg a lakomára a város nagy hirben álló tudós és bölcs prédikátorát. A fejedelem kissé különösnek találta a kívánságot, de hogy vendégei kedvét ne rontsa, teljesítette kérésüket és követet küldött a pap meghívására. Nagy volt csodálkozása és megbotránkozása, mikor a pap a meghívásra azzal válaszolt, hogy csak abban az esetben jelenhetik meg a vacsorán, ha vendégét is magával viheti. A fejedelem bosszúságában már-már visszaakarta mondani a meghívást, de kíváncsi barátai unszolására mégis elfogadta a pap feltételét s aggódva várta a különös vendégek érkezését.

Eljött a vacsora ideje, a vendégek már mind együtt voltak s érdeklődéssel várták a papot ismeretlen vendégével. Nyilik az ajtó és belépik rajta a pap, egyedül. A jelen voltak méltatlankodtak, hogy kíváncsiságuk nem nyert kielégítést. A házigazda a paphoz fordul: „Hol hagyta ismeretlen vendégét, kit bejelentett s kit érdeklődéssel vártunk?“ „Bocsánat Felség! — szólott a lelkész, — vendégem engedelmet kér, hogy későbbi órában jelenhessék meg!“ Az urak, bár bosszankodtak a furcsa vendégen, de hamar elfeledkeztek róla a jó vacsora és jó bor élvezete mellett.

Az idő már a késői éjjeli órákba nyult, a bor gyorsan fogyott, a vendégek mind hangosabbak lettek, a beszéd mind inkább hagyott szelidségéből, már már durva kicsapongássá fajult, asztalok felborultak, székek összetörttek, a bor patakokban folyt a lovagterem padlóján, a józan ész elvesztette a hatalmát. Ekkor felállott a pap és engedelmet kért, hogy szólhasson: „Uraim, engedelmet kérek, hogy vendégemet bejelenthessem, mert jövetelének órája elérkezett“. Egyszerre elült a lárma, minden szem az ajtókra tekintett, honnan a vendég érkezését várták. „Uraim! — szólott újra a pap, — az én vendégem nem valamely földi személy, az én vendégem, a ki már is itt van jelen, a názáreti Jézus, aki így szól hozzánk: Vigyázzatok, hogy meg ne nehezédjék a ti szívetek a dobozódások miatt!“

E szavakra a társaság elcsendesült, megszűntek a léha beszédek és hangos lármák, az arcokra visszaült az értelmes mosoly, mert Jézus megjelenése megszentelte az érzéseket és gondolatokat, megtisztította a szavakat és szíveteket és az ő szavai lettek az örök élet beszéde, mely megmarad midörökké és megelégit mindeneket.

III.

Valahol egyik székely faluban nagy lakodalom volt. A falu legszebb és leggazdagabb leányát feleségül adták egy szegény, de derék és becsületes

ALAPITVA 1823.

Scherg Vilmos és Társai

R. T.

POSZTÓ ÉS DIVATÁRU GYÁRA

a legfinomabb és leg-tartósabb uri- és női divatszöveteket gyártja.

LERAKATOK:

Brassó, Temesvár, Kolozsvár

legénynek, ki szálában is szép ember volt. A házasság nem volt ugynevezett érdekházasság, hanem épen szerelemi házasság, hol az ifjak hajlama találkozott a szülők akaratával is. Mindenki megelégedett és boldog volt, de legboldogabb az ifju pár és öröm-szülők.

Mégis akadt egy pár elégedetlen is, mint a kikoszorozott ifjak és azok egyrészt a szülei is, mert a hopponmaradottak között is voltak szépek, jók és gazdagok, kik vagy a leányt sajnálták, vagy a vagyonáért bánták, vagy a vetélytárs szerencséje keltett gyűlöletet bennük. Bár tudták, hogy mindenikükhöz úgy sem mehetett volna férjhez, de az fájt nekik, hogy miért épen ehez, a kire ugyan semmit sem tudtak mondani, de talán éppen ez bosszantotta a veszteseket legjobban. A gyűlölet és bosszuszomj, a féltékenység és irigység pedig mindig rossz barátok, de még rosszabb tanácsadók.

Állt a lakodalom nagyban, ott a falu népe, barátok és ellenfelek egytáborban, fogyasztják a sok jó ételt és italt, hiszen ugyis van bőven, marad is elég, nem éheznek meg sem a fiatalok, sem az öregek. A szellemes és szellemtelen pohárköszöntők egymást követik. Az ifjupár boldogan, meghatottan ül a főhelyen, arcuk piros, szemük ragyog, talán most még szebbek, mint máskor!

A vacsorának vége, kezdődik a menyasszonytánc, minden épkézláb ember igyekszik bár egyet fordulni a szép menyasszonnyal, kit mindenki szeretett volna maga mellé bokrétának, vagy menynek, vagy feleségnek! A menyasszony karcsu, forró teste kecsesen hajlong ide-oda, mindenik táncosa számára van egy meleg pillantása s forró kézszorítása, a mi a barátok szeretetét s az ellenfelek haragját mind fennebb korbácsolja. Nemsokára ennek a táncnak vége, de nincs vége a következő táncoknak és főleg a bornak, mely a meleg szobában kétszeresen hevit. Közben felteszik a kontyot a menyasszonynak s feladják a menyecske ruhát, melyben még szebb, még viritőbb. Olaj a tűzre!

A bortól korbácsoló indulat mind inkább fékét veszti, egy-egy szorítás, egy-egy halk megjegyzés már nem a barátság megnyilatkozása, már nem az illem határai között hangzik el. A feszültség állandóan fokozódik, arányban a bor fogyasztásával, a nyelvek mind jobban elmérgesednek. Az intő szónak nincs fogantaja, a figyelmeztetést nem veszik tekintetbe, a jó tanácsot meg se hallják, a feddő szót meg éppen visszautasítják. A megjegyzések már hangosak és sértők. Az egyik tánc közben így rigmusoz: „Sáros lett a menyasszonyi fátyol!” A másik rádupláz: „Hej de nem a vőlegény-urától!” Egy másik így kiált: „Folt esett a menyasszonyi ruhán!” Mire jön a válasz: „Hej de nem a vőlegénye mián!” A nagy tumultusban elcsattan egy kierőszakolt csók, utána egy sikoly s egy csattanás, a vőlegény szeme vérbe borul, keze ökölbe szorul, kavarodás, lárma, öklök, kezek és kések emelkednek a levegőbe, most

egy fájdalmas halál-ordítás s utána egy test zuhanása. . . . . szitkozódás, átkozódás. . . . . futás, menekülés. . . . . csendőrök. . . . . börtön. . . . . összeomlott életek. . . . .

Valóban véres lett a menyasszonyi ruha a vőlegény kiontott véréből és mély gyászba borult a myrtusz-ág. . . . .

Mert ebben a lakodalomban nem volt jelen a Názáreti Mester és az élet vize helyett a sátán borát itták!

NAGY DÉNES, lelkész.

Valóság a látszat mögött.

A világegyetemben lejátszódó tüneményeknek csak egy kis törtrésze az, amit érzékszerveink segítségével felfogni képesek vagyunk. Műszereink tágitják érzékszerveink felfogóképességének határait és azok révén néha átvillan egy-egy napsugár hozzánk abból az ismeretlen világból, amely érzékelésünk határain kívül fekszik; de lényegesen bővíteni ezeket a határokat műszereink sem képesek.

Egy élőlény számára, amely fejlődésében még csak a hallószervig jutott el, amely látószervvel még nem bír, a létező határa egybe kellett volna, hogy essék a légkör határával: érzékelésének legmagasabb foka a levegőréteg rezgéseinek felfogása. A csillagos égbolt, a villám, a fénysugár, amelyben a tenger hullámai tükröződnek, számára még nem léteznek. Aligha volna olyan szellemi erő elképzelhető, amely látószervvel még nem bíró élőlények számára lehetővé tenné, hogy maguknak a csillagos égboltról képet alkossanak. A nappal és éjszaka hőkülönbsége, a napsugarak által hozzánk sugárzó hő, a meleg napfényt felfogó felhők, az eső, egész sorozata az olyan tüneményeknek, amelyek számunkra egy tekintettel megoldást találnak, azok számára nehéz kérdésekké, súlyos problémákká alakultak volna, és a legélesebb elméletek épülete is aligha közelítette volna meg a számunkra oly egyszerűnek látszó valóságot.

A látószerv keletkezése egy egész világot nyitott meg számunkra. Itt már nincs szükség anyagi közvetítésre: a fénysugarak, az aether rezgései azok, amelyek által végtelen távolságokon keresztül tudomást nyerünk az égitestek jelenlétéről; a föld felületén is messze távolságok nyílnak meg számunkra: csak a horizonton nyugszik az égbolt a földön és vonkorlátot tekintetünknek.

Egy egész világ nyílt meg számunkra a látószerv keletkezésével, mindennél világosabban mutatva, hogy érzékelésünk jelenlegi határain kívül is a létezőnek mily hatalmas világa kell hogy feküdjék.

A mechanika, fizika és kémia törvényei a világegyetem tüneményeire teljesen kielégítő magyarázatot nem adhatnak. Ha a világegyetem minden tüne-

ménye, összes működő erői olyan törvények által volnának teljesen meghatározhatók, amelyek a mechanika, fizika és kémia irányának megfelelnek, úgy ezek az erők már rég el kellett volna hogy ériék a teljes kiegyenlítődés, a teljes egyensúly állapotát, — sőt azt soha el sem veszíthették volna. Az anyag fejlődésének utja, az égitestek jelenléte, eléggé bizonyítja, hogy kell, hogy egy olyan erő létezzék amely alkalmas arra, hogy ezt az egyensúlyállapotot mindig újra és újra megbontsa; amely erőnek az égitestek keletkezésüket, a világegyetem minden tüneménye létét köszönheti.

Az erők általunk fel nem fogható, érzékelhetetlen működése, amelynek világok keletkezése és elmulása az eredménye, az élet maga miből származnak, hova vezetnek? Honnan jövünk, hova vezet utunk? Mi az, aminek szolgálatában a földi élet áll? Mi az, ami életünkön keresztül, annak legnemesebb, legnagyobb pillanataiban megnyilvánul, amit akarva, nem akarva keresünk és követünk egész életünkön át és ami az emberi élet legtokéletesebb alkotásaiban a szépség és harmónia formájában keres megnyilvánulást?

A művészi teremtő erő a nyers kőből, a formátlan hangból, a szinből élő alkot; valamit, ami az élő minden titokzatosságával bír. Ugyanazok a formák, ugyanaz a harmonia keres itt kifejezést, amely megnyilvánul életünkön keresztül is, amely a természet minden jelenségében élénk tárul. Félreismerhetetlen a rokonság a művészet és a matematika harmoniája között, és a számok harmoniája nyilvánul meg a tudományban is, amelynek a matematika egyik alapköve; — minden keresztül-szillognak a harmonia és szépség felfoghatatlan törvényei.

Minden valóban művészi munka, és minden a valóság felé haladó tudományos munka hatása fel-emelő, sohasem lesújtó. A valóban művészi munka, bármilyen formája is, végeredményben sohasem lehet pessimistikus: az emberi élet mindig legnemesebb formájában nyilvánul meg rajta keresztül. Az a tudományos munka pedig, amely nem elégszik meg a kínálkozó látszattal, hanem amegett a valóságot keresi, ugyancsak sohasem lehet pessimistikus. Mindenütt a világegyetem nagy harmoniáját, mindent felölelő erőinek működését fogja tükrözni a tünemények megett. Bár a jelenségek végső oka ismeretlen marad számunkra és a végső kérdésekhez minden kutatásunkkal is csak annyival jutunk közelebb, mint a csillagokhoz, ha a horizont felé haladva akarjuk megközelíteni őket. A világegyetem mindent megmozgató erői, amelyek minden tüneménynek kutforrását képezik, ugyanazon harmonia szabályait mutatják, mint amelyet a földön is mindenütt keresünk és az emberi élet legkiválóbb alkotásaiban

kifejezésre juttatni iparkodunk. Nem hiába keresett a számokban Pythagoras iskolája oly mély értelmet.

Mi az, ami legkiválóbb alkotásainkban kifejezést keres? Mi az a harmonia, amely megnyilvánul a tudományos és művészi munka legkiválóbb eredményeiben, az emberi test és természet szépségében, minden igazán kiváló cselekedetben egyaránt? Mi az, ami itt küzd a formával, hogy kifejezésre jusson, de ami — bármily formában is nyilvánul meg számunkra — mindig a harmonia, a szépség, az erő teljének irányába mutat?

Az, ami a matematika felfoghatatlan harmoniájában, a tudományos munka mélységeiben, a művészi munka megmagyarázhatatlan szépségeiben, az emberi élet legkiválóbb alkotásaiban keresi a megnyilvánulás formáját, küzd a kifejezésért, nem egyéb a valóságnál, amely érzékelésünk határai megett fekszik. A valóság az, amelyet csak a matematika felfoghatatlan harmoniájával tudunk megközelíteni, amelyhez életünk legnagyobb perceiben, legnagyobb magaslatain, állunk legközelebb, amelyet a szépség megmagyarázhatatlan törvényein, az emberi élet legnemesebb cselekedetein keresztül keresünk, amelyet legkiválóbb alkotásaink öntudatlanul kifejezni iparkodnak. Ez a valóság nem látszik chaotikusnak: a harmonia formájában nyilvánul meg számunkra. Az égitestek pályái kifejezhetők a számok törvényszerűségeivel; azok a láthatatlan vonalak, amelyek az égitestek pályáikat befutva leírják, megisméltődnek a természet legszebb formáiban, az élőlények és a művészi munka legszebb vonalaiban is. Ha az ember a kutatás útján egészen a nagy nyílt kérdésekig halad, leomlanak azok a falak, amelyek a természettudományt a vallásos érzéstől elválasztják.

Gál Vilmos.

Biztosítsátok életeteket
és vagyontokat a

Franca Romana

Ált. Bizt. R. T.-nál

Ügynökségek az ország
minden fontosabb városában.

Felvilágosítások a biztosítás minden ágában:
Brassó, Tehénpiac 1.

EGYLETI ÉLET.

Az egyletekről való beszámoló nemcsak tájékoztat, hanem buzdítást is ad. Szívesen adunk helyet a beszámolóknak, ha azokat illetékesek beküldik. Ez alkalommal az alábbi beszámolót közöljük:

A brassói Unitárius Nőszövetség március 12-én tartotta évi közgyűlését két esztendőre visszamenőleg hatósági engedéllyel. A titkári és pénztárosi jelentésből közöljük a következő adatokat:

Az egyletnek 1938-ban 112 tagja volt, 1939-ben 123, 1940 végén 75 maradt. Közben többen eltávoztak, vagy elhaltak, A bécsi döntés következtében a közgyűlésig 41-en távoztak el.

A Nőszövetség az okt.—májusi időszakban minden hónap első szerdáján választmányi gyűlést tartott, a múlt közgyűlés óta összesen 18-at, a többi szerdán délután kötökét. Rendezett 2 irodalmi estélyt, 8 vallásos estélyt, 11 szeretetvendégséget, 6 virslitestélyt, 2 mesedélutánt, 2 gyermek színelőadást, 1 nyári kirándulást. Megtartotta mindkét évben az „Anyák Napját“, midőn sok gyermekes 2—3 szegény anyát pénzzutalomban részesített, megrendezte a karácsonyfa ünnepélyt, mellyel kapcsolatban 1939-ben az iskolás növendékek között 220 szeretetsomagot osztott ki, 64 növendéket és 4 felnőttet ruha, cipő stb. adományban részesített, 29 szegény családnak kenyeret, lisztet, húst, cukrot s egyéb élelmiszert juttatott, 22 családot tűzifasegélyben részesített, összesen több mint 40,000 lej értékben. 1940-ben 80 iskolás növendék szeretetsomagot kapott, 35 növendék és 8 felnőtt ruha, cipő stb. és élelmiszer segélyben s 15 szegény család tűzifa segélyben részesült kb. 25,000 lej értékben.

A Nőszövetség tagjai utján gondoskodott arról hogy a templomban az Urasztalán minden vasárnap virág legyen. Minden konfirmáció napján délután a konfirmálókat szeretetvendégségben részesítette. Tagjai számára az Unitárius Közlönyt díjmentesen járatta. Az egylet tagjai közül mintegy 60-an egyenruhát készíttettek. Minden gyűlés és összejövétel rövid istentisztelettel kezdődött, gyülekezeti énekkel, bibliaolvasással és magyarázattal.

Főbb bevételi tételei a következők: Kötökéken és háznál tartott tea és kávéfelszolgálásból 2589 lej, vallásos estélyek perselypénze 6492 lej, szeretetvendégségek jövedelme 15,213 lej, virsli estélyekből 18,493 lej, mesedélután és kirándulás jövedelme

1,063 lej, szegények részére egyesek önként vállalt rendszeres adományából 1,190 lej, Karácsonyfa ünnepélyre történt és egyéb adományok 17,450 lej, városi segély 13,800 lej, tagsági díjakból 13,530 lej, összesen 90,820 lej.

Főbb kiadási tételek: Szegényeknek havi állandó segély 14,691 lej, alkalmi segélyek 35,717, kulturális célra 20,597, papir és nyomtatványok 1,024 lej, adminisztrációs költség 1,904 lej, vegyes kiadások 1,682 lej, összesen 75,615 lej.

A Nőszövetség havi állandó segélyben részesített 9 egyháztagot, számtalan reászorultat pedig alkalmi segélyben részesített.

Az egyesület élén 7 év óta Kacsó Sándorné állott, kinek tevékenységét szóval eléggé méltányolni alig lehet, de mellette 82 tag is igen buzgón és nagy áldozatkészséggel vette ki részét a munkából. Kacsó Sándorné a közgyűlés végén a tagoktól érzékenyen elbucsuzott, mert családjával közelebből Nagyenyedre költözik. Lelkész és a tagok fájdalommal vettek tőle búcsút.

Az új tisztikar egyhangú választással a következőképpen alakult meg: Elnök Kovács Lajosné, alelnökök Kónya Gáborné és Ferencz Istvánné, titkár-jegyző Munca Györgyné, pénztáros Elekes Lajosné, ellenőrök Preiszner Péterné, Pál Jolán és Seiffert Jánosné.

S Z E M L E.

Az egyházi titkári állás.

Dr. Mikó Lőrinc egyházi titkár közel 20 évi szolgálat után állásától megvált és más pályán helyezkedett el. A legnehezebb időben kezdte meg titkári működését s a nagy felelősséggel járó állásban lelkiismeretes munkásságával és kiváló jogászi tudásával az egyháznak olyan szolgálatot tett, mely előtt mindig a legnagyobb tisztelettel és elismeréssel állottunk meg. Teherhordozása és felelőssége nagyon súlyos és kényes kérdésekben mindenkiénél nagyobb volt. Mint tiszta lelkiismeretű ember az egyház jólfelfogott és magasabb érdekét sohasem tévesztette szem elől. Tengely gyanánt szerepelt az egyházi életben, akinek munkakörében összpontosult felülről és alulról minden kérdés. Ha azt mondjuk, hogy önfeláldozó volt hivatása betöltésében, keveset mondunk. Bizalom vette körül és tekintélyt élvezett. Az eljövendő történetíróra vár munkásságának méltatása, érdemeinek és értékének méltó megőrkítése. Mi a hála és tisztelet érzésével gondolunk reá és az új munkakörben további sikereket kívánunk neki.

Az egyházi vezetőség az egyházi titkári teendők

Vásároljon az

ELEKES

könyv és
papírüzletben.

végzésére *Ferencz József* missziós lelkészt rendelte be. Eleven temperamentummal rendelkező, munkabíró fiatal ember, akinek gyakorlati jártassága is van. Hisszük, hogy megelégedésre tölti be feladatát.

Tábori lelkész.

Az unitárius egyházban a tábori lelkészi állás eddig nem volt szervezve. Tábori lelkészek a nagy világháború idején többen voltak, de állandó jelleggel kinevezett unitárius lelkész, kinek ez az állás megélhetést jelentett volna, nem volt. Most sikerült a szervezést keresztülvinni és az állást betölteni. Az első kinevezett unitárius tábori lelkész *Nagy Zoltán* volt arad-temesvári lelkész, aki két esztendeig Angliában is tanult. Sikert kívánunk működéséhez.

Elvi álláspont és gyakorlati élet.

Nem mindenki tudja megkülönböztetni az elvi álláspontot, a gyakorlati élettől. Egyiket hatalmi vágy vezeti, a másikat érvényesülési láz nyugtalanítja, a harmadik minden befolyásnak enged s így tovább. Mindezek a tisztánlátást, határozott ítélőképességet, következetes magatartást hátrányosan befolyásolják. Barátok között is sokszor megtörténik, hogy egyes kérdésekben más nézetek vannak, sőt egymással szembekerülnek. Aki olyan műveltségi fokon és lelki magaslapon áll, hogy másnak egyéni meggyőződését és elvi álláspontját tiszteletben tudja tartani, annál a vélemény-külömbőség és elvi ellentét a barátságot nem befolyásolja, a személyi viszonyt nem rontja. De aki gyarló ahhoz, hogy a saját érdekétől eltekintsen s embertársa gondolkodását és tetteit emelkedett lélekkel ítélje meg, a meggyőződést és az ebből származó következetességet tiszteletben tartsa, az ilyen embernél a nézeteltérés igen sokszor haragot, gyűlölködést, bosszúérzetet idéz fel. Tetteit ezek irányítják s jellemét elhomályosítják. Bizalomra nem számíthat.

Középiskolai hitoktatás.

Az egyházi főhatóság az utóbbi időben legalább minimális mértékben méltányolta annak a néhány lelkésznek többlet munkáját, akik középiskolákban

is hitoktatást végeznek. Ez egészen természetes dolog. Különösen városban (még inkább nagyobb városban) a sok szétszórt elemi iskolában való hitoktatás ép eléggé igénybe veszi a hitoktató erejét és idejét. Azonkívül az egyházi és társadalmi munka aránytalanul több. Felhívjuk a középiskolai hitoktatási munka méltánylásban részesítésére az egyházi főhatóság figyelmét.

Missziói munka.

A misszió idegen szó s küldetést, hivatást jelent. Ezt lélek nélkül végezni nem lehet, mert önfeláldozást kíván. Aki a misszióknak a lényegét fel tudja fogja s annak erejétől vezéreltetve cselekszik, az olyan ember kényelemre nem gondol, akadályokat nem ismer. Lelkében egy vágy él: hogy elvégezhesse a szolgálatot, melyet magára vállalt. Nem mindenki érti meg őt, de lelkiismerete megnyugtatta. Egyes felekezetek körében akadnak lángoló lelkű missziónáriusok, kik az evangéliumért és a lelkükben élő hitért semmitől sem riadnak vissza. A mi egyházunkban ilyen missziónáriusok nincsenek, de missziói munka van. Vannak, akik szerény körülmények között eredményesen végzik ezt a munkát, de akadnak olyanok is, akik dobbal hirdetik a kevesebbet. A missziót az irodából végzik, de dicsekedésük az irodán kívül is hallszik. Nem lélekszerinti emberek az ilyenek. Kevés teljesítménnyel nagyravágyók, hízogók. Szeretik, ha önfeláldozás nélkül önfeláldozóknak tekintik őket s érdemtelenül a vállukat megveregetik.

Szorványgondozás.

Az egyházi főhatóság a szorványgondozásra az utóbbi időben mind több gondot fordított. Belátta annak fontos és szükséges voltát. Felismerte azt a nagy veszedelmet, amely a jövő szempontjából a lelkek elkallódásával különösen a kevés lélekszámmal bíró egyházat éri. A hivatása magaslátán álló lelkész a szorványgondozásra fordított időt és fáradságot nem sajnálja, amint szívesen végez minden munkát az egyházért méltánylás nélkül is. A szorványgondozás azonban első sorban egyetemes egy-

Általános Hitelbank R. T.
Brasov

fiókok:

TIMIȘOARA
ORĂDEA

Biztosítást a legelőnyösebben

az **Első Romániai**
Temetést Biztosító
R. T.-nál (ezelőtt G. SZÁVA és A. SZÁVA)

köthet.

Brassó, Weiss Mihály-u. 35

házi feladat és nem egyházközségi. Nem szabad a szorványgondozás anyagi terhét csak annak az egyházközségnek a vállára tenni, amelyeknek szorványa van s amelyeknek nincs szorványa, az semmi ilyen terhet nem hordoz. A nyugdíjilletéket pl. a lélekszám alapján a szorványokért is az anyaegyházközség fizeti, de sok helyen még ez az összeg sem térül meg a szorványok egyházi adójából. Ezért egyetemes egyházi feladat a szorványgondozás s annak teljesítését az egyházi főhatóságnak biztosítani kell.

Válasz egy megkeresésre.

János Zsigmond erdélyi fejedelemnek 400-ik születési évfordulója alkalmából az „Evangélikus Élet” c. lapban mi is olvastuk azt a lefokozott megjegyzést, hogy János Zsigmond az unitáriusok pártfogója volt. Jobb barátságban vagyunk és akarunk maradni a magyar evangélikusokkal, minthogy ilyen megjegyzéseknek a nyilvánosság előtt való tárgyalásával és helyreigazításával az őszinte barátságot zavarni vagy gyengíteni akarnók. Itt is csak arra utalunk, hogy nemcsak az unitáriusok szerint, hanem a történelem tanítása szerint is János Zsigmond az unitárius egyháznak törvényes és meggyőződéses tagja volt, amit az egyházak történetével foglalkozó minden művelt ember tud.

Egy későbbi számban szintén olvastuk azt is, hogy hitfelfogás tekintetében az evangélikusoktól az unitáriusok állanak a legtávolabb. A hitigazságot minden értelmes ember maga állapítja meg a maga számára, ami természetszerűleg sok tekintetben különbözik másokétól. Legjobb, ha az ember a maga hitfelfogását bátran és önérzettel hirdeti, de a másokénak békét hagy.

A szerkesztőség közleménye.

Amint már a múlt számban is jeleztük, az Unitárius Jövendőből egyelőre a téli időszakban a nép számára 5 lejes árban olcsó példányokat nyomtatunk, melyből 1 lej az elárusítóé. Kérjük lelkész-társainkat, hogy ezeket a példányokat fogadják szívesen, az elhelyezésben legyenek segítségül és a semmiképpen el nem helyezhető példányokat osszák ki ingyen hiveik között.

Az áprilisi számtól ilyen olcsó példányokat csak azon egyházközségekbe küldünk, ahova tovább is kívánják, vagy címre megrendelik; most már példányonként csak 3 lejes árban, melyből 1 lej szintén az elárusítóé.

Kérjük minden olvasónkat, hogy a lakás- vagy címváltozást azonnal jelezni szíveskedjenek, valamint a másokat is érdeklő személyi vagy egyházi hírekről, eseményekről, D. F. Egylet, Nőszövetség, Ifjúsági Kör stb. működéséről, kiválóan tevékenységéről bármilyen röviden tudósítást küldeni szíveskedjenek.

Előfizetési tájékoztató.

Az Unitárius Jövendő előfizetési ára 1940. szeptemberig 100 lej, illetve 4 pengő. 1940. szeptembertől 1941. december végéig 130 lej, illetve 5 pengő. Tisztelettel kérjük olvasóinkat, hogy az előfizetési díjat, az esetleges hátralékkal együtt az alábbi megnevezettekhez mielőbb megküldeni szíveskedjenek:

Romániában a szerkesztőség címére. A visszatartott erdélyi területeken Hadházy Sándor egyházi pénztáros kezéhez, Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 12 szám alá. A Nagyváradon tuli területen az „Unitárius Iratmisszió” vezetője, Ujváry László urhoz Budapest, V., Koháry-u. 4 sz.

Kolozsvárt az előfizetési díjakat Szabó László tanárjelölt szedi be.

Bizalommal kérjük olvasóinkat, hogy kérésünket figyelembe venni s azt mielőbb teljesíteni szíveskedjenek.

A lakásváltozás sürgős bejelentését tisztelettel kérjük.

„A tisztán szerető női szívnek kötelessége a féltékenység. Abban a női szívben, a mely nem féltékeny, egg csomó közöny is lakik. A mely szív megtüri a közönnyt, annak szerelme bágyadt. Az már megtüri az alkut, a megfontolást, a kiegyezést, a lemondást, a cserét is. Az már nem ismeri azt a szerelmet, mely az égben támad és csak a halálban ér véget. Az a szív, még mindig lehet tisztos feleség, gondos anya, jó gazdasszony, de szentség már nem lehet, akiért az Istenek ott hagyják az eget s amiért a hősök, a költők és nemzettek rajonganak.”

Eötvös K.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Braşov, Str. Dr. Babeş 1 sz.

hova a lappal kapcsolatban minden megkeresés, közlemény és pénzösszeg küldendő.

Kérjük munkatársainkat, hogy a lapba szánt mindenket vagy egyéb közleményt a hónap 5-éig szíveskedjenek a szerkesztőségbe juttatni.

Naps

visező Dr. László Gyula
Kövér. San. elnök úrnak

Budapest
VII. Illóri út 66/b.

Magyarország